

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/571/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

54/2016. (IV. 7.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ törvényes képviselője, Poszt Mária útján 2015. november 27-én előterjesztett **panaszát** a 2016. április 7-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – M. Rendőrkapitányság– vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2015. november 20-án a M. Rendőrkapitányságon feljelentést tett, mivel egy helyi lakos lerúgta a kerékpárjáról. A jegyzőkönyv felvétele után megalázó sérelem érte a panaszost. A helyszínelésre megérkező rendőr a feljelentést figyelmen kívül hagyva személyeskedni kezdett a panaszossal. Szemrehányóan azt mondta a panaszosnak, hogy ne járjon bakancsba, valamint a csuklóvédője kapcsán többször kijelentette, hogy az be van tiltva. A panaszos állítása szerint az csak a háborús időkben a hősi cselekedetért adományozott vaskeresztet ábrázolja. Ezt követően a panaszosnak le kellett tolnia a nadrágját, és a pólóját is fel kellett húznia, amely különösen megalázó volt számára.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) N. L. r. alezredes, mb. kapitányságvezető 2015. december 30-án kelt átiratában a következőkről tájékoztatta a Testületet. A panaszos 2015. november 20-án megjelent a M. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály M. Rendőrőrsén, ahol 17 óra 26 perckor jegyzőkönyvben rögzített feljelentést tett. A feljelentés a M. Rendőrőrs munkatársa, S. Zs. c. r. alezredes vette fel. A panaszos a feljelentést B. G. ellen tette, mivel azon a napon délután kerékpárral közlekedett az úttesten, amikor B. G. megrúgta a panaszos bal combját, mely következményeként elesett a kerékpárjával. A M. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közlekedésrendészeti Alosztály büntetőeljárást folytat B. G. ellen 2 rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 232. § (1) bekezdésébe ütköző közlekedés biztonsága elleni büntett megalapozott gyanúja miatt, mivel 2015. november 20-án 13 óra körüli időben M. településen a kerékpárúton gyalogolt, amikor azonos irányba kerékpározó panaszost egy alkalommal megrúgta. Továbbá ezen a napon 16 óra 50 perc körüli időben M. település, A. J. utca 24. szám előtt az úttesten gyalogolva a szemből kerékpárjával közlekedő panaszost egy alkalommal megrúgta, amely következtében a kerékpáros elesett. 2015. november 20-án 20 óra 10 perckor a M. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közlekedésrendészeti Alosztály munkatársai a helyszínen szemlét tartottak a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 119. § (1) bekezdés alapján, a Be. 177. §-ra tekintettel halaszthatatlan nyomozati cselekményt. A szemlebizottság vezetője: Sz. P. r. szds. közlekedésrendészeti alosztályvezető, a bizottság további tagja T. A. c. r. zls. baleseti helyszínelő volt. A büntetőeljárás során G. Zs. r. ftzls. vizsgáló 2015. december 1-én hallgatta ki tanúként a panaszost a törvényes képviselője, M. L. jelenlétében. 2015. december 7-én szembesítést foganatosított a rendőrség a panaszos és Cs. B. tanú részvételével, melyen jelen voltak M. L. és K. B. törvényes képviselők. Ugyanezen a napon 18 óra 21 perckor szembesítette a panaszost B. G. gyanúsítottal, melyen szintén jelen volt a panaszos törvényes képviselője. Ezen eljárási cselekményeken sem a panaszos, sem a törvényes képviselője nem tett panaszt a rendőrök intézkedése ellen, illetőleg nem tettek olyan észrevételt, hogy bármely eljárási cselekmény megalázó lenne a panaszos számára, továbbá ilyen tartalmú beadvány nem érkezett a M. Rendőrkapitányságra.

A rendőri jelentések alapján megállapítható, hogy a helyszínre, az elsődleges intézkedések megtétele céljából érkező rendőrök a panaszos esetleges sérüléseinek ellenőrzése céljából kérték meg, hogy húzza fel a lábszáron a nadrágot. A feljelentés adatai szerint a panaszos a cselekmény kapcsán elesett kerékpárjával, illetőleg az elkövető meg is rúgta a lábát. A nadrágon szintén észlelhető volt az elesésnyoma a szennyeződések alapján. Az esetleges sérülések felkutatása az eljárási cselekmény részét képezte. A panaszos felhúzta a nadrágja szarát, a helyszínelő rendőr ezen testrészről fényképfelvételt készített, melyet csatolt az ügyirathoz. A panaszos a felső ruházatát nem húzta fel, illetőleg nadrágját sem vette le, erre a rendőrök sem kérték meg. A panaszos azon állítása, hogy a nadrágját, valamint a pólóját is le kellett venni, nem felel meg a valóságnak. A panaszos sérüléseinek ellenőrzésére a M. Rendőrőrsön került sor, ahol az intézkedő rendőrökön kívül más nem volt jelen, így az ellenőrzést a kellő tapintattal végezték, az semmiképpen sem volt megalázó a panaszos számára.

Az átirat alapján a rendőrök előállították a M. Rendőrőrsre a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható B. G.-t, akit a panaszostól elkülönítve, egy másik helyiségben szóban

meghallgattak. Az előállított személy elmondta, hogy a nap folyamán a panaszos csuklóján egy önkényuralmi jelképpel ellátott karkötőt viselt, a lábán pedig bakancs volt. A tiltott önkényuralmi jelkép ellenőrzése céljából a rendőrök megkérték a panaszost, hogy mutassa meg a csuklóját, továbbá ellenőrizték a ruházata zsebeit is. A panaszos a zsebéből kipakolt, megmutatta csuklóját, azonban nála tiltott önkényuralmi jelképet, vagy azt ábrázoló tárgyat nem találtak. A panaszos tájékoztatta a rendőröket, hogy van ilyen karkötője, melyet viselni is szokott. T. A. c. r. zls. ekkor felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy milyen jelképek minősülnek tiltott önkényuralmi jelképnek, és figyelmeztette a panaszost ezek használatának tilalmára.

Az intézkedés során a panaszost és az elkövetőt is nyilatkoztatták a rendőrök arról, hogy milyen ruházatot, és milyen cipőt viseltek a cselekmény időpontjában. Ekkor esett szó a panaszos lábbelijéről, mivel adat merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos a cselekmény időpontjában bakancsot viselt, azonban a meghallgatása során sportcipő volt a lábán. Ezt a tényt a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvben rögzítették a rendőrök. A rendőrök nem mondták a panaszosnak, hogy nem viselhet bakancsot. A panaszos azon állítása, mely szerint a rendőr azt mondta neki, hogy ne járjon bakancsban illetőleg a csuklóvédőjével kapcsolatban megjegyzéseket tett, nem felel meg a valóságnak. A panaszos bakancsáról, és a karkötőjéről folytatott kommunikáció a rendőrök részéről nem öncélúan történt, hanem a jogsértő cselekménnyel összefüggésben. A rendőri intézkedés során a panaszos ideges, ingerlékeny volt, így a rendőrök többször kérték, hogy nyugodjon meg, megfelelő hangnemben beszéljen velük, illetőleg az előállított személlyel is. A rendőrök mindvégig kulturáltan beszéltek a panaszossal, nem volt személyeskedő a kommunikáció egyik rendőr részéről sem. A kapitányság munkatársai az eljárási cselekményeket fokozott körültekintéssel és empátiával hajtották végre, a vonatkozó normákban foglalt rendelkezések szerint.

2) Sz. P. r. szds., alosztályvezető 2015. december 29-én készítette el jelentését a kifogásolt rendőri intézkedésről.

Sz. P. r. szds., alosztályvezető jelentése szerint, 2015. november 20-án szolgálaton kívüli időben, az esti órákban telefonon értesítette a M. Rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnoka, hogy M. településen közlekedési bűncselekményről tettek bejelentést. Ezt követően Sz. P. r. szds., alosztályvezető megjelent a szolgálatban lévő T. A. r. zls. baleseti helyszínelővel és járőrtársával Cs. J. r. ftórm-mel a M. Rendőrőrsön, ahol S. Zs. r. alezredes egy bejelentést vett fel. A bejelentés alapján közlekedési bűncselekmény gyanúja állt fenn, ezért Sz. P. r. szds., alosztályvezető T. A. r. zls-sel közösen szóban meghallgatta a panaszost. A panaszos elmondásai alapján a bejelentés napján kerékpárral közlekedett, mely során őt egy általa ismert személy megrúgta, melynek következtében a kerékpárjával elesett. Ezután a nap folyamán őt még egy alkalommal ugyanez a személy megrúgta a közlekedése során. A panaszos esetleges sérüléseinek ellenőrzése céljából megkérték a panaszost, hogy húzza fel a lába szárán a nadrágját. Azonban sem pulóverét, sem nadrágját nem kellett levennie a panaszosnak, csak a lábán húzták fel vele a nadrágot. Ezt, valamint a ruházatát a fényképfelvételén T. A. r. zls. rögzítette is. A sérülések ellenőrzésére a M. Rendőrőrs hivatali helyiségében történt, ahol a panaszoson kívül T. A. r. zls., Cs. J. r. ftórm, és Sz. P. r. szds., alosztályvezető tartózkodott. Tehát az ellenőrzést nem megalázó módon foganatosították. A M. Rendőrőrs munkatársai előállították a közlekedési bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt. Az előállított személy a M. Rendőrőrs épületében, a panaszostól elkülönítetten egy másik hivatali helyiségben volt elhelyezve. Az előállított személyt szóban

Sz. P. r. szds., alosztályvezető T. A. r. zls-sel közösen meghallgatta. Az előállított személy elmondta, hogy a bejelentés napján a panaszossal való találkozása során a panaszos csuklóján egy önkényuralmi jelképpel ellátott karkötőt, a lábán pedig bakancsot viselt. A tiltott önkényuralmi jelkép ellenőrzése céljából megkérték a panaszost, hogy mutassa meg a csuklóját, valamint, hogy pakoljon ki a zsebeiből. A panaszos ezt megtette, de tiltott önkényuralmi jelképet, vagy azt tartalmazó tárgyat nem találtak nála. T. A. r. zls. felhívta a panaszos figyelmét, hogy milyen eszközök minősülnek tiltott önkényuralmi jelképnek. Ezt a bejelentő tudomásul vette. Ezt követően a panaszos lábbelije is szóba került, mivel az előállított személy elmondása alapján a panaszos a kerékpározása során a bakancsot viselő lábával rúgó mozdulatokat tett felé. Sz. P. r. szds., alosztályvezető a rendőrsre érkezésekor a panaszos már nem bakancsot, hanem sportcipőt viselt.

Sz. P. r. szds., alosztályvezető jelentése szerint a panaszossal egyik rendőr sem közölt olyat, hogy milyen ruhaneműt kell viselnie, illetőleg, hogy nem viselhet bakancsot.

Mind ezután a rendőrség a bejelentés alapján két alkalommal helyszíni szemlét foganatosított, majd a szemle végrehajtását követően Sz. P. r. szds., alosztályvezető távozott.

A rendőri intézkedés során a panaszos ideges, ingerlékeny volt, így a rendőrök többször kérték, hogy nyugodjon meg, megfelelő hangnemben beszéljen velük, illetőleg az előállított személlyel is. A rendőrök mindvégig kulturáltan beszéltek a panaszossal, nem volt személyeskedő a kommunikáció egyik rendőr részéről sem. A kapitányság munkatársai az eljárási cselekményeket fokozott körültekintéssel és empátiával hajtották végre, a vonatkozó normákban foglalt rendelkezések szerint.

3) T. A. c. r. zls.2015. december 29-én készítette el jelentését, mely szinte szó szerint megegyezik az előző két alpontban ismertetett történeti tényállással, az ügy szempontjából pedig új releváns információt nem tartalmaz, így mind erre tekintettel a Testület eltekint a jelentés ismételt prezentálásától.

4) Cs. J. r. ftörm. 2015. december 29-én készítette el jelentését, melyből az alábbiak derülnek ki.

Cs. J. r. ftörm. jelentése szerint 2015. november 20-án 18 óra és 2015. november 21-én 6 között éjszakai szolgálatot látott el. A szolgálat felvételét követően, a Tevékenység-irányítási Központ (továbbiakban:TIK) ügyeletesének utasítására T. A. r. zls. balesethelyszínelő és Sz. P. r. szds. alosztályvezetővel megjelentek a M. Rendőrőrsön, mivel ott a panaszos közlekedési bűncselekményről tett bejelentést. A helyszínre érkezéskor S. Zs. c. r. alezredes a panaszos bejelentését vette fel. Ezt követően T. A. r. zls. és Sz. P. r. szds. meghallgatták a panaszost, majd az általa elmondott baleset során keletkezett sérüléseket ellenőrizték. A panaszos elmondta, hogy a baleset során az egyik lábszárát megütötte, ezért megkérték, hogy húzza fel a sérült lábán térd fölé a nadrágja szárát, melyet meg is tett. Ekkor T. A. r. zls. fényképfelvételt készített a panaszos lábszáráról, mely egyáltalán nem történt megalázó módon. A panaszos a pólóját, illetőleg más ruhaneműjét nem vette le sem önszántából, sem pedig kérésre. Ezt követően M. településen T. A. r. zls. és Sz. P. r. szds. megkezdték a baleset helyszínelését a panaszos által megmutatott helyszínen. Ekkor Cs. J. r. ftörm. helyszínbiztosítási feladatokat látott el, mely során az adott útszakaszon a forgalmat irányította, ez idő alatt nem halotta, hogy Sz. P. r. szds, illetőleg T. A. r. zls. miről beszélt a panaszossal. Azonban amikor Cs. J. r. ftörm a közelükben volt a Medgyesegyházi

Rendőrőrsön , mind a helyszínelés folyamán nem hallotta, hogy bármelyikük megjegyzést tett volna a panaszos bakancsára, illetőleg csuklójára.

5) S. Zs. c. r. alezredes 2015. november 22-én készítette el jelentését, melyből az alábbiak derülnek ki.

A rendőri jelentés szerint S. Zs. c. r. alezredes 2015. november 20-án szolgálata teljesítése során 21 óra és 21 óra 30 perc közötti időben a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény keretén belül az A. J. utcai helyszín közvetlen környékén adatgyűjtést hajtott végre, amely során szóban meghallgatta G. M –t, aki kérdésre elmondta, hogy a bűncselekmény elkövetésének feltételezett idejében nem tartózkodott otthon sem ő, sem férje. Ezért elkövetésének körülményeivel kapcsolatban nyilatkozni nem tudott. Megjegyezte továbbá, hogy az esetről nem is hallott, arról csak S. Zs. c. r. alezredestől értesült. Arra a kérdésre pedig, hogy valamelyik szomszédjánál van-e biztonsági kamera, nem tudott válaszolni. Ezt követően S. Zs. c. r. alezredes meghallgatta Sz. F –t, aki előadta, hogy ő ugyan otthon volt a feltételezett időpontban, azonban nem látta az esetet, illetőleg nem hallott olyan zajt az utcáról, ami az elkövetéssel kapcsolatba hozható lett volna. Megjegyezte azt is, hogy az említett napon sem a panaszossal, sem az elkövetővel nem találkozott, illetőleg biztonsági kamera az ő házán sem volt felszerelve. Ezután S. Zs. c. r. alezredes meghallgatta U. J –t, aki azt nyilatkozta, hogy ő idősebb, ezért ritkán szokott az említett időpontban az utcán járni. Elmondta, hogy nem látott semmit a ház ablakából, mivel a ház udvarra néző szobájában szokott tartózkodni, továbbá zajt sem hallott, mert délutánonként tévézni szokott. A panaszost nem ismeri, azonban az elkövetőt igen, de a lakása környékén még nem látta egyszer sem.

Más személy meghallgatására a helyszín közvetlen környezetében nem volt lehetőség, valamint a helyszín távolabbi környezetében sem sikerült biztonsági vagy térfelügyelő kamerát találni. S. Zs. c. r. alezredes adatgyűjtést hajtott végre ugyanezen bűncselekménnyel összefüggésben a D. utcai helyszín környékén 20 óra 45 perc és 21 óra közötti időben, azonban mivel e környék üzletekkel van tele, és péntek este zárva voltak, meghallgatni nem volt lehetősége senkit sem, továbbá az 5. és a 10. szám alatti ingatlanokban lakók pedig többszöri kopogtatás ellenére sem nyitottak ajtót.

6) A rendőrség mellékelte a 2015. november 23-án kelt feljegyzést a nyomozás elrendeléséről, mely szerint a nyomozást a Btk. 232. § (1) bekezdésébe ütköző és a 232. § (1) bekezdése szerint minősülő a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény gyanúja miatt a Be. 170. § (1) bekezdése alapján rendelték el. A feljelentett B. G., a nyomozás indításának időpontja 2015. november 20., a nyomozás határideje 2016. január 20.

7) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a 2015. november 20-án kelt jegyzőkönyvet a panaszos feljelentéséről.

A jegyzőkönyv készült a M. Rendőrőrsön 2015. november 20-án 17 óra 26 perckor. Jelen volt a panaszos, és a hatóság részéről S. Zs. c. r. alezredes.

A szükséges figyelmeztetéseket követően, a panaszos vallomást tett, mely szerint feljelentést kíván tenni B. G. ellen. A panaszos 2015. november 20-án 16 óra 50 perc körüli időben kerékpárjával közlekedett az úttesten menetirány szerinti jobb oldalon M. település A. J. utcán a D. utca felől a R. utca irányába. Amikor az egyik ház elé ért, akkor arra az oldalra, ahol a

panaszos közlekedett átment B. G. és a panaszos bal combjának külső részét megrúgta, mely következményeként a panaszos elesett a kerékpárjával, és belegurult az úttest melletti árokba. Az esetet a panaszos álláspontja szerint senki sem látta, sérülése nem keletkezett, a kabátja a jobb hátsó vállánál, továbbá a jobb combja felett és a nadrágja jobb zsebe alatt is sáros lett. A panaszos nagyon megijedt az eséstől. A kerékpárjában, illetőleg öltözetében nem keletkezett kár. A panaszos megjegyezte, hogy az esés közben kiesett a zsebéből a telefonja, ami a hátlapján sáros lett, valamint a telefon kamerájába is sár került. A panaszos úgy emlékszik, hogy hogy B. G.-vel volt Cs. B., aki a rúgás idején az úttest közepén állt, és végig nézte az egész cselekményt. A panaszos azért is kíván feljelentést tenni, mert aznap 13 óra körüli időben a D. utcán közlekedett a R. utca felől a D. utca irányába a kerékpárján, amikor D.-M. útkereszteződéshez érve a kerékpárúton megelőzte a kerékpárúton gyalogosan közlekedő B. G.-t, aki leköpte a panaszost. B. G. már korábban is több alkalommal leköpte a panaszost. Az egyik ilyen esetet látta N. R. Továbbá a panaszos azt is elmondta, hogy amikor az előző eset után kb. 20 perccel jött vissza, B. G. szembejött a panaszossal az úttesten, aki ekkor a panaszost jobb bokája felett megrúgta. A rúgás helye bepirosodott és fáj a panaszosnak. A panaszos állítása szerint akkor is Cs. B. volt B. G.-vel, azonban arra nem emlékszik a panaszos, hogy az esetet látta-e még valaki más, mert a panaszos arra figyelt, hogy ne essen el és minél gyorsabban elhagyja a helyszínt. A panaszos a feljelentés végén elmondta, hogy azt hogy miért bántalmazza B. G. nem tudja, mivel nincsenek haragban, és konfliktus sem volt köztük. A panaszos kérte az eljárás megindítását, az elkövető felkutatását és felelősségre vonását a rúgás, valamint a köpködések miatt.

Az eljárási cselekményt 2015. november 20-án 18 óra 45 perckor fejezték be.

8) A rendőrség mellékelte a 2015. december 1-én kelt jegyzőkönyvet a panaszos kihallgatásáról.

A jegyzőkönyv készült a M. Rendőrkapitányságon, a Btk. 232. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedés biztonsága elleni büntett megalapozott gyanúja miatt B. G. ellen folyamatban lévő eljárásban a panaszos tanúként kihallgatása alkalmával 2015. december 1-jén 8 óra 12 perckor. A meghallgatáson jelen volt G. Zs. r. ftzls. hatóság részéről, illetőleg a panaszos.

A szükséges figyelmeztetéseket követően, amelyeket a panaszos megértett, a panaszos vallomást tett. Az eljárási cselekményt 2015. december 1-én 9 óra 10 perckor fejezték be.

9) A rendőrség csatolta egy 30 fényképfelvételből álló fényképmellékletet, amely készült a 2015. november 20-án 13 óra körüli időben M. település D. u. 3. szám előtt történő közlekedési bűncselekmény helyszínéről, illetőleg a cselekmény részesének ruházatáról, azon látható elváltozásokról valamint kerékpárjáról. A fényképfelvételeket 2015. november 20-án éjszaka készítették a M. település D. utca 3. szám előtti kerékpárúton.

a) Az 1 - 8. fényképfelvételek a panaszos ruházatáról, a ruházaton látható elváltozás, illetőleg sáros anyagmaradványokról készültek

b) A 9 - 10. fényképfelvételeken a panaszos mobiltelefonja látható, mely az eset időpontjában a kabátzsebében volt.

- c) A 11 – 12. fényképfelvétel a panaszos jobb lábszárán látható foltról készültek. A képeken a panaszos látható, ahogyan tartja a lábszárán felhúzza a nadrágját, és az ujjával mutat az előbb említett sérülésre.
- d) A 13 - 22. fényképfelvételeken a panaszos kerékpárja látható. A 17. és a 18. képen a kerékpárülés jobb oldalán sárfelkenődés látható.
- e) A 23 – 26. fényképfelvételeken a panaszos és a gyanúsított által megismételt, kimerevített rúgómozdulatok láthatók.
- f) A 27. fényképfelvétel a panaszos haladási irányának ellentétes irányából készült utcakép.
- g) A 28. fényképfelvétel a panaszos haladási irányából készült utcakép.
- h) A 29. fényképfelvétel arról pontról készült, ahol B. G. megrúgta a panaszost, a kerékpáros és a gyalogos személy helyzetének méretszámairól.
- i) A 30. fényképfelvétel a panaszos szándékolt haladási irányáról készült

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos sérelmezte, hogy a kihallgatása után a rendőrök személyeskedni kezdtek vele, a karkötőjére, illetőleg a bakancsára is megjegyzéseket tettek. Továbbá kifogásolja azt, hogy le kellett tolnia a nadrágját, és a pólóját is fel kellett húznia.

- 1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszt az arra jogosult terjesztette-e elő.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. A (3) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

A törvényes képviselő eljárási jogosultságát az alábbiak szerint vizsgálta a Testület.

A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból megállapítható, hogy a panaszos 1999. december 20-án született, tehát a sérelmezett események idején még nem töltötte be a tizennyolcadik életévét.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:10. § (1) bekezdése szerint „Kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be.” A kiskorú a házasságkötéssel nagykorúvá válik. A 2:11. § szerint „korlátozottan cselekvőképes az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét betöltötte és nem cselekvőképtelen.” A 2:13. § szerint „cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be.”

A 2:12. § (1) bekezdése szerint a korlátozottan cselekvőképes kiskorú jognyilatkozatának érvényességéhez - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - törvényes képviselőjének hozzájárulása szükséges. Ha a korlátozottan cselekvőképes kiskorú cselekvőképesé válik, maga dönt függő jognyilatkozatainak érvényességéről. A (4) bekezdés szerint a törvényes képviselő a korlátozottan cselekvőképes kiskorú nevében maga is tehet jognyilatkozatot, kivéve azokat, amelyeknél jogszabály a korlátozottan cselekvőképes kiskorú saját nyilatkozatát kívánja meg, vagy amelyek a korlátozottan cselekvőképes kiskorú munkával szerzett jövedelmére vonatkoznak. A törvényes képviselőnek a kiskorú személyét és vagyonát érintő jognyilatkozata megtétele során a korlátozott cselekvőképes kiskorú véleményét figyelembe kell vennie.

A hivatkozott rendelkezéseket jelen ügyre vetítve megállapítható, hogy a panaszos a sérelmezett események idején korlátozottan cselekvőképesnek minősült, **így helyette édesanyja P. M. is jogosult volt törvényes képviselőként panaszt előterjeszteni.**

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében rögzített emberi méltósághoz, illetőleg XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos sérelmezte, hogy le kellett tolnia a nadrágját, illetőleg a pólóját is fel kellett húznia, amely rendkívül megalázó volt számára.

A rendőrség határozottan visszautasítja a panaszos állításának valóság alapját, hiszen a panaszos sem a felső ruházatát nem húzta fel, sem a nadrágját nem vette le, erre a rendőrök sem kérték meg. A rendőrségi iratokból megállapítható, hogy a panaszos esetleges sérüléseinek ellenőrzése céljából kérték meg, hogy húzza fel a lábszárán a nadrágot. A feljelentés adatai szerint az elkövető lábon rúgta, amely következtében elesett a kerékpárjával. Az esetleges sérülések felkutatása az eljárási cselekmény részét képezte. A panaszos felhúzta a nadrágja szárát, melyről a helyszínelő rendőr fényképfelvételt is készített. A rendőrség tájékoztatásából az is megállapítható, hogy a panaszos sérüléseinek ellenőrzése a M. Rendőrőrsön történt, ahol az intézkedő rendőrökön és a panaszoson kívül más nem volt jelen, így az ellenőrzést a kellő tapintattal végezték, az semmiképpen sem volt megalázó a panaszos számára.

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése,

megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

A (2) bekezdés értelmében a rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

A (3) bekezdés alapján a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A (4) bekezdés meghatározza, hogy a rendőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen örizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyat szükség esetén az elvárható gondossággal eltávolíthatja, megsemmisítheti.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése írja elő, hogy akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A (2) bekezdés szerint, a ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés b) pontja szerint az Rtv. alkalmazásában *ruházat*: az intézkedéssel érintett személy testén viselt, illetőleg az intézkedés helyszínén nála lévő, vagy a közvetlen felügyelete alatt, illetve rendelkezésére álló ruházat, csomag és tárgy.

A motozás szabályait a Be. 150. § rendezi, eszerint:

(1) A motozás bizonyítási eszköz vagy elkobozható, illetőleg vagyonekobbzás alá eső dolog megtalálása céljából a terhelt és az olyan személy ruházatának és testének átvizsgálása, akiről megalapozottan feltehető, hogy bizonyítási eszközt vagy elkobozható, illetőleg olyan dolgot tart magánál, amely vagyonekobbzás alá eshet. A motozás során a motozás alá vont személy rendelkezése alatt álló csomag és más tárgy is átvizsgálható.

(2) Motozást az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendel el. Ha a motozást az ügyész rendeli el, végrehajtásához a nyomozó hatóságot veszi igénybe.

(3) Ha a motozás célja meghatározott dolog megtalálása, az érintettet előbb fel kell szólítani, hogy a keresett dolgot adja át, ha a felszólításra a keresett dolgot előadja, a motozástól el kell tekinteni.

(4) Az érintett testének átvizsgálását csak a megmotozottal azonos nemű végezheti, és a motozásnál csak ilyen személy lehet jelen. E rendelkezés nem vonatkozik a motozásnál közreműködő orvosra.

(5) A motozásnál jelen lehet a motozás helyszínén tartózkodó, az érintett által megnevezett személy, kivéve az olyan személyt, akinek a jelenléte a nyomozás érdekeit veszélyezteti.

A Testület már a 155/2009. (VI. 3.) sz. állásfoglalásban és 389/2010. (VIII. 4.) számú, illetve a 493/2010. (XII. 1.) számú állásfoglalásában foglalkozott a ruházatátvizsgálás határaival. Döntéseiben a Testület kifejtette, hogy az intézkedés alá vontak olyan módon történő átvizsgálását, amely meztelenre – vagy majdnem meztelenre – való levetköztetéssel jár együtt, túllépi a ruházatátvizsgálás kereteit, és az motozásnak minősül. [Ezen előbbi állásfoglalás „Indokolásának V. részében a Testület – utalva egyébként az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának OBH 2624/2009. számú, 2009. április 30-án kelt jelentésére – rámutatott, hogy ugyan a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 15/1995. (XII. 13.) BM rendelet

16. § (1) bekezdése lehetőséget (de nem kötelezettséget) biztosít a fogvatartottak indokolt esetben való motozására, e jogszabály értelmében az előállított személy azonban nem minősül fogvatartottnak, nem terjed ki rá a jogszabály személyi hatálya. Így a Testület megállapítása szerint az előállítottakat még e jogszabály alapján sem lehet motozásnak alávetni, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján pedig fogalmilag sem. Márpedig – elfogadva azt, hogy a konkrét esetben az átvizsgálást meztelenre, vagy majdnem meztelenre vetkőztetéssel foganatosították – a panaszossal szemben foganatosított intézkedés egyértelműen motozásnak tekinthető. Ahogy a Testület ezt a hivatkozott 155/2009. (VI. 3.) sz. állásfoglalás – az ezen állásfoglalás alapját képező panasznak egyébként az országos rendőrfőkapitány 12212/10/2009. RP. sz. határozatával helyt adott – Indokolása V. rész 2) pontjában is kifejtette: » (...) a Testület értelmezésében nyilvánvalóan nem tekinthető a ruházat átvizsgálásának a meztelen test szemrevételezése, így a Testület attól függetlenül motozásnak tartja az intézkedést, hogy a panaszos testét az eljáró rendőrök nem érintették meg (ezért nem volt kötelező orvos bevonása). A Fogdaszabályzat nem ismer a ruházatátvizsgálás és a motozás közötti átmenetet jelentő jogintézményt, és mivel a meztelen test szemrevételezéssel való ellenőrzése a ruházat átvizsgálásánál mindenféleképpen többet jelent, így csak motozásnak minősülhet – erre ugyanis motozás során lehetőség van, még ha a megmotozott személy testüregeit nem is vizsgálják át, az ugyanis motozás során nem kötelező, az a motozásnak nem fogalmi eleme. « Ezen álláspontját – melynek lényege, hogy a ruházat átvizsgálása és a motozás között a hatályos jogszabályok szerint más átmeneti intézkedési forma nincs, és mivel az intézkedés alá vont levetkőztetése, ilyen módon való szemrevételezése ruházat átvizsgálás „címén” nem lehetséges, ezért ez fogalmilag csak motozásnak minősíthető – a Testület jelen ügyben is fenntartja. Az Rtv. 31. § (2) bekezdése egyébként is úgy rendelkezik, hogy az átvizsgálás nem történhet szemérem sértő módon. Az Rtv. 2. § (1) bekezdése azt is előírja, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot óvja az ember jogait. Az alapvető jogoknak csak jogszabályoknak megfelelő, szükséges mértékű, arányos, fokozatos korlátozását az Rtv. 11. § (1) bekezdése, 13. § (1)–(2) bekezdései, 15. §-a, 16. § (4) bekezdése és a Szolgálati Szabályzat arányosságra vonatkozó rendelkezései is előírják. Ezekbe az előírásokban a vetkőztetéssel végrehajtott – ráadásul tömeges – ruházat átvizsgálás akkor is beleütközik, ha egyébként az végül eredményre vezetett (a panaszos esetében ezt sem említi a jelentés).”]

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet.

(2) A rendőrség közterületen, ahol az közbiztonsági, bűnmegelőzési, illetve bűnüldözési célból igazolhatóan szükséges, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon képfelvetőt helyezhet el és felvételt készíthet.

A panaszos azon panaszával kapcsolatban, mely szerint le kellett volna a nadrágját, valamint a pólóját is fel kellett húznia mind a panaszos, mind a rendőrség is eltérő tartalmú információkat hozott a Testület tudomására, amelyek ellentmondásban állnak egymással. Azonban a Testületnek sikerült feloldania ezt az ellentmondás a rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott jelentések, illetőleg fényképfelvételek alapján. A Testület által kialakított történeti tényállás szerint a rendőrség nem foganatosított ruházat átvizsgálást, illetőleg motozást a panaszossal szemben, hanem a panaszos esetleges sérüléseinek szemrevételezése, annak fokának megállapítása, sőt esetlegesen orvosi ellátás helyszínre való igénylése céljából kérte meg a panaszost arra, hogy mutassa meg lábán lévő sérülést, hiszen a panaszos arról tájékoztatta a rendőrséget, hogy B. G. őt megrúgta, melynek következtében

leesett a kerékpárjáról. A rendőrség által mellékelte fényképfelvételeken is látszódik, hogy a panaszos rámutat a lábszárán lévő horzsolásszerű sérülésre. Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint, az eljárás lefolytatásához szükséges mozzanatnak tekinthető az, hogy a panaszos a lábszárán a nadrágot felhúzta és megmutatta a rendőröknek az eset következtében szerzett sérülését.

A fentiekre tekintettel a sérülés szemrevételezése az eljárási cselekmények sikeres elvégzése érdekében szükséges, arányos és indokolt volt, így erre figyelemmel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

3) A panaszos beadványában kifogásolta az eljáró rendőrök hangnemét és bánásmódját.

A panaszos állítása szerint a kihallgatását követően a rendőrök személyeskedni kezdtek vele, szemrehányóan mondták neki, hogy ne járjon bakancsban, továbbá a csuklóvédőjével kapcsolatban többször is kijelentették, hogy be van tiltva.

A rendőrség határozottan visszautasítja a panaszos állításának valóság alapját. Hiszen tájékoztatása szerint a rendőrök az intézkedés során mindvégig kulturáltan beszéltek a panaszossal, nem volt személyeskedő a kommunikáció egyik rendőr részéről sem. A rendőrök nem mondták a panaszosnak, hogy ne járjon bakancsban, valamint az az állítás sem felel meg a valóságnak, mely szerint a rendőrök megjegyzéseket tettek a panaszos csuklóvédőjével kapcsolatban. A bakancsról, illetőleg a karkötőjéről folytatott beszélgetés nem öncélúan történt a rendőrök részéről, hanem a jogsértő cselekménnyel összefüggésben. A gyanúsított előállításánál olyan információt hozott a rendőrség tudomására, mely szerint a panaszos tiltott önkényuralmi jelképpel ellátott karkötőt viselt. A tiltott önkényuralmi jelkép ellenőrzése céljából a rendőrök megkérték a panaszost, hogy mutassa meg csuklóját, illetőleg átvizsgálták a ruházata zsebeit is, azonban nála tiltott önkényuralmi jelképet, vagy azt ábrázoló tárgyat nem találtak. Ezt követően a rendőrök tájékoztatták a panaszost, hogy mely jelképek minősülnek tiltott önkényuralmi jelképnek, valamint felhívta figyelmét ezek használatának tilalmára. A panaszos bakancsa kapcsán, a rendőrségi iratok szerint nyilatkoztatták a panaszost, és B. G-t arról, hogy milyen ruházatot és cipőt viseltek az elkövetés idején. Ekkor esett szó a panaszos bakancsáról, mivel adat merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos azt viselte a cselekmény idején, azonban a meghallgatása során már sportcipő volt lábán.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt

hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Habár a panaszos és a rendőrség eltérő információkat hozott a Testület tudomására a rendőrök által alkalmazott hangnem tekintetében, mégis a panaszos által megélt személyeskedésként megélt rendőri kijelentéseket pusztán a hatályos jogi környezetre vonatkozó felvilágosításra vonatkoztak. Figyelemmel arra, hogy a büntetőeljárás gyanúsítottja olyan tartalmú információkat hozott a rendőrség tudomására, amely arra vonatkozott, hogy a panaszos tiltott önkényuralmi jelképpel ellátott csuklóvédőt, csuklópántot hord, így a rendőrségnek a jogszabály által előírt kötelezettsége volt az, hogy ezen kijelentés valóságáról meggyőződjön. Erre figyelemmel tettek fel a panaszosnak a ruházatával kapcsolatos kérdéseket. Egyébként a gyanúsított tényelődását erősítő információkat hozott a rendőrség tudomására a panaszos. A Testület vélelmezi, hogy ezen felvilágosítás-kérést érezhette a panaszos személyeskedésnek, azonban a Testület megítélése szerint ez nem ment túl azon az ésszerű és a rendőrségtől elvárt erkölcsi határon, amely a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelmét eredményezné, így a Testület véleménye szerint nem történt alapjogsérelem a rendőrség részéről.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület nem találta megalapozottnak a panaszos kifogását a rendőrség által alkalmazott kijelentések, „személyeskedés” kapcsán, így véleménye szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga.

IV.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában nem találta megalapozottnak a panaszos motozásra, ruházatátvizsgálásra vonatkozó kifogását, hiszen ilyen jellegű intézkedést nem hajtott végre a rendőrség a panaszossal szemben, csupán az esetleges sérüléseinek szemrevételezése céljából kérték meg arra, hogy húzza fel a lábszárán a nadrágját, így a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. Szintén nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a rendőrök hangnemével kapcsolatos kifogás tekintetében.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2016. április 7.

Dr. Lukács Tamás
elnök, testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉSTÜLET